

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02-053/24-7666/3

Podgorica, 28.01.2025. godine

Za: MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA, Rimski trg 46

gospođi, Maji Vukićević, ministarki

Predmet: Mišljenje na Globalni memorandum o razumijevanju (MOU) o nultim emisijama srednjih i teških vozila

Veza: Vaš akt broj: 01-053/24-2534/1 od 19.11.2024. godine i 01-011/25-166/1 od 17.01.2025. godine

Poštovana gospođo Vukićević,

Povodom *Globalnog memoranduma o razumijevanju (MOU) o nultim emisijama srednjih i teških vozila*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Globalnog memoranduma i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Na osnovu uvida u dostavljeni tekst i Izveštaj o analizi uticaja propisa, u dijelu procjene fiskalnog uticaja, utvrđeno je da za sprovođenje ovog Memoranduma nije potrebno izdvajanje dodatnih finansijskih sredstava iz državnog budžeta Crne Gore. Potpisivanje Memoranduma stvara mogućnost korišćenja Instrumenta Zero Emission Vehicle – Rapid Response Facility koji ima za cilj pružanje ciljane, kratkoročne tehničke pomoći tržištima u nastajanju i državama u razvoju koje dekarbonizuju svoje sektore drumskog saobraćaja i tranzicije ka ZEV-u.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija sa aspekta budžeta nema primjedbi na Globalni memorandum o razumijevanju o nultim emisijama srednjih i teških vozila.

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

Crna Gora

Ministarstvo saobraćaja
Crna Gora
MINISTARSTVO FINANSIJA
Podgorica

Adresa: Rimski trg 46,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 234 124

Broj: 01-011/25-166/1

Primljeno				
Org jed	Jednastveni kod znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
01-02	05	053/24-7666/2		

Podgorica, 17.01.2025. godine

MINISTARSTVO FINANSIJA

Predmet: Obrazac Procjena uticaja propisa (RIA) za Globalni memorandum o razumijevanju o nultim emisijima srednjih i teških vozila

Uvaženi,

U odnosu na prethodno dostavljeni Globalni memorandum o razumijevanju o nultim emisijima srednjih i teških vozila (broj 01-053/24-2534/1 od 19. novembra 2024.god.), u prilogu dostavljamo i sa njim povezani obrazac Procjena uticaja propisa (RIA) na mišljenje i saglasnost.

Takodje, u prilogu i mišljenja Ministarstva unutrašnjih poslova kao i Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera na predmetni Memorandum.

S poštovanjem,

DRŽAVNA SEKRETARKA

Marijana Stanić

Prilog :

- Obrazac Procjena uticaja propisa (RIA) za Globalni memorandum o razumijevanju o nultim emisijima srednjih i teških vozila
- Mišljenje Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera na Globalni memorandum o razumijevanju o nultim emisijima srednjih i teških vozila;
- Mišljenje Ministarstva unutrašnjih poslova na Globalni memorandum o razumijevanju o nultim emisijima srednjih i teških vozila.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA

NAZIV PROPISA

Memorandum o razumijevanju o nultim emisijama srednjih i teških vozila

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Tehnološka unapređenja vozila i upotreba alternativnih izvora energije, promovisanje javnog prevoza i nemotorizovanih vidova saobraćaja su neke od najvažnijih mjera EU politike održivog saobraćaja. Elektromobilnost i alternativna goriva dobijaju sve veći značaj u sektoru saobraćaja EU, u naporu da se oslobodi zavisnosti od fosilnih goriva i negativnih uticaja na životnu sredinu.

Saobraćajni sektor bilježi transformaciju, u cilju usklađivanja infrastrukture i usluga sa praksom i uslugama EU. Prelazak na korišćenje vozila sa nultom emisijom gasova predstavlja jedan od ključnih prioriteta na Zapadnom Balkanu kao i na globalnom nivou.

Kako bi se smanjio negativan uticaj na životnu sredinu čiji je jedan od uzročnika i saobraćaj neophodno je razvijati dodatne mehanizme koji pozitivno utiču na smanjenje emisije gasova.

Transport je veliki i brzo rastući izvor emisija staklene bašte (GHG) na globalnom nivou i vozila srednje i velike težine (MHDV) su veliki izvor emisija gasova staklene bašte u sektoru saobraćaja.

Imajući u vidu starost vozila u Crnoj Gori i činjenice da starija vozila emituju više štetnih gasova što utiče na stepen zagađenosti i ukazuje na neophodnost održivog saobraćaja i usklađenost sa EU standardima koji se odnose na životnu sredinu.

Pravilnik o izmjenama Pravilnika o tehničkim zahtjevima za vozila koja se uvoze ili prvi put stavljaju na tržište u Crnoj Gori (Službeni list Crne Gore, broj 43/2024), a kojim je zabranjeno uvoziti vozila starija od 15 godina. Minimalan standard za uvoz je "Euro 5", kojem pripadaju vozila proizvedena od 2009. do 2013. godine dok "Euro 6" je obavezan za određene kategorije vozila.

Proces tranzicije ka održivom saobraćaju i otpornost na klimatske promjene zahtijeva multidisciplinarni pristup.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Trans evropska transportna mreža (TEN-T) osnovana je u cilju bržeg i jednostavnijeg protoka dobara i ljudi između zemalja članica Europske Unije. Opšti cilj je geografsko i privredno približavanje raznih dijelova Evrope kroz razvoj željeznica, puteva, brodskih pristaništa, vazdušnih luka, luka na unutrašnjim vodama i sistema upravljanja saobraćajem. Krajnji ciljevi TEN-T su da se izrade nedostajuće veze (poveznice) na saobraćajnoj mreži, uklone uska grla i eliminišu tehničke barijere koje postoje između transportnih mreža država članica EU, da se ojača socijalna, ekonomska i teritorijalna kohezija Unije i da se doprinese stvaranju jedinstvenog evropskog transportnog područja. Navedeni ciljevi će se realizovati kroz izgradnju nove saobraćajne infrastrukture, usvajanjem inovativnih digitalnih tehnologija, upotrebom alternativnih goriva, uvođenjem univerzalnih standarda i modernizacijom i nadogradnjom postojeće infrastrukture i okvira.

U oblasti drumskog saobraćaja Crna Gora je transponovala puno direktiva i propisa EU, od kojih su neki još uvijek samo djelimično usaglašeni. Od Crne Gore se očekuje da donese dalje zakonske propise, kako bi se u potpunosti zadovoljili zahtjevi Ugovora o osnivanju transportne zajednice, gdje između ostalog su propisi koji se odnose na "čista" vozila i/ili infrastruktura za alternativna goriva.

- Strategija razvoja saobraćaja Crne Gore 2019-2035 - 3.3.8 Specifični cilj 1.8: Ostvarivanje efikasnosti u operacijama, troškovima održavanja i raspodjeli budžeta u cilju promovisanja ekološki prihvatljivijih projekata u oblasti saobraćaja. U okviru ovog specifičnog cilja su mjere: Promovisanje alternativnih vrsta goriva i elektromobilnost i Promovisanje zamjene/obnove voznog parka u drumskom saobraćaju.

U odnosu na Izveštaj Evropske komisije o Crnoj Gori 2024. godine za Poglavlje 21 – Trans-evropske mreže navedeno je da je Crna Gora umjereno spremna/ima dobar nivo spremnosti u oblasti transevropskih mreža. Akcentovano je da je u narednoj godini potrebno revidirati Strategiju razvoja saobraćaja 2019-2035 u skladu sa Strategijom za održivu i pametnu mobilnost za Zapadni Balkan.

Takodje, Deklaracija o Zelenoj Mobilnosti koju je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva usvojilo na Samitu u Sarajevu u junu 2024. godine, sa ciljem promovisanja mobilnosti s nultom emisijom, jačanje otpornosti transportnih mreža na klimatske promjene i podsticanje regionalne saradnje za održiva transportna rješenja

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Objasni preferiranu opciju?**

Ostvarivanje efikasnosti u operacijama, troškovima održavanja i raspodjeli budžeta u cilju promovisanja ekološki prihvatljivijih projekata u saobraćaju se postiže promovisanjem alternativnih vrsta goriva i elektromobilnosti, promovisanjem zamjene/obnove voznog parka u drumskom saobraćaju. Na ovaj

način, pored nesumnjivih i značajnih efekata na životnu sredinu, dolazi do ušteta u troškovima prevoza.

U saradnji sa Ekonomskom Komisijom Ujedinjenih nacija za Evropu (UNECE) sprovodi se projekat "Analiza euro standarda i izduvnih emisija kod motornih vozila prilikom izrade "Odluke o utvrđivanju visine naknada za korišćenje puteva pri registraciji vozila" i izrade programa obnove voznog parka sa subvencijama za zamjenu staro putničko vozilo za novo putničko vozilo". Završetak projekta je planiran tokom 2025.godine i imaće za cilj smanjenje povećanje bezbjednosti saobraćaja na putevima i zaštite životne sredine i zdravlja ljudi.

Imajući u vidu da je starost voznog parka u Crnoj Gori veoma visok npr, 31% vozila je staro preko 20 godina (85 hiljada vozila). Uspostavljanjem ovog projekta zaustavili bi upotreba starijih vozila u Crnoj Gori. Cilj ovog projekta je da se starija vozila preko 30 ili 20 godina zamijene sa vozilima koja su mlađa do 10 godina a samim time bi se povećala bezbjednost saobraćaja na putevima i povećao nivo zaštite životne sredine.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Predloženi Memorandum neće uvesti bilo kakva administrativna opterećenja ili biznis barijere.

Kako je i u članu 3.2 ovog Memoranduma navedeno:

Ovaj Memorandum o razumijevanju (MOU) nije međunarodni ugovor i ne stvara nikakva pravno obavezujuća prava ili obaveze između ili među Učesnicima. Pored toga, sprovođenje ambicija navedenih u ovom Memorandumu o razumijevanju (MOU) je u okviru diskrecije svakog Učesnika i nije uslovljeno uzajamnim aktivnostima drugih Učesnika.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?

- Dobrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Za sprovođenje ovog Memoranduma nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore, a istovremeno stvara se mogućnost da u narednom periodu potencijalno se koristi Instrumenta Zero Emission Vehicle – Rapid Response Facility (ZEV-RRF) – koji ima za cilj pružanje ciljane, kratkoročne tehničke pomoći tržištima u nastajanju i državama u razvoju koje dekarbonizuju svoje sektore drumskog saobraćaja i tranzicije ka ZEV-u. ZEV-RRF ima za cilj da izvrši kratkoročne (18 meseci ili manje), konkretne projekte razvoja i implementacije strategija, politika i propisa za unapređenje globalne tranzicije ZEV- a.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Predmetni Memorandum je dostavljen Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, koje je podržalo potpisivanje ovog memoranduma i prepoznalo važnost ove inicijative. Dostavljeno je i Ministarstvu unutrašnjih poslova, koje nije imalo primjedbi odnosno da predmet ovog memoranduma nije iz njihove nadležnosti.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Ne očekuju se prepreke za implementaciju ovog memoranduma.

Za monitoring primjene ovog Memoranduma ispred Crne Gore biće zaduženo Ministarstvo saobraćaja, koje će u okviru svojih godišnjih izvještaja o radu izvještavati o aspektima primjene ovog memoranduma.

Datum i mjesto

17.01.2025. Podgorica

Starješina

M. Bjekubeković

Crna Gora
Ministarstvo ekologije,
održivog razvoja i razvoja sjevera

Adresa: Cetinjski put bb, Eko-efikasna zgrada
81000 Podgorica, Crna Gora

Broj: 05-053/24-2706/2

03. decembar 2024. godine

MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA
Maja Vukićević, ministarka

Predmet: Davanje mišljenja o potpisivanju Globalnog memoranduma o razumijevanju (MOU) o nultim emisijama srednjih i teških vozila

Poštovana gđo Vukićević,

Povodom Vašeg dopisa broj: 01-053/24-2534/2 od 19. novembra 2024. godine, kojim tražite mišljenje o potpisivanju Globalnog memoranduma o razumijevanju (MOU) o nultim emisijama srednjih i teških vozila, obavještavamo Vas da je Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera saglasno sa potpisivanjem pomenutog Memoranduma.

Smatramo da će ova inicijativa dodatno osnažiti napore Crne Gore u smanjenju emisija gasova sa efektom staklene bašte, što je u skladu sa našim strateškim planovima i međunarodnim obavezama.

S poštovanjem,

MINISTAR

Damjan Čulačić

Crna Gora
Ministarstvo unutrašnjih poslova
Direktorat za međunarodnu saradnju,
evropske integracije i projekte

Adresa: Bulevar Sv. Petra Cetinjskog 22,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 241 590
fax: +382 20 246 779
www.mup.gov.me

38Br: 010/24-70713/1

16. decembar 2024. godine

MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA

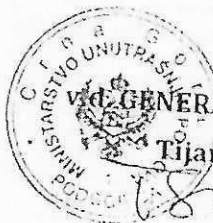
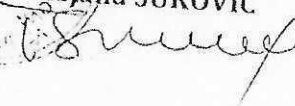
Predmet: Mišljenje Ministarstva unutrašnjih poslova na Globalni memorandum o razumijevanju o nultim emisijama srednjih i teških vozila

Veza: Vaš dopis broj 01-053/24-2534/3 od 19. novembra 2024. godine

Uvaženi/a,

U odnosu na Vaš Akt iz Veze koji se odnosi na dostavljanje Mišljenja o potpisivanju Globalnog memoranduma o razumijevanju o nultim emisijama srednjih i teških vozila, koristimo ovu priliku da, sa aspekta nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova, obavijestimo da nemamo sugestije i komentare na Nacrt memoranduma.

S poštovanjem,

Vid. GENERALNE DIREKTORICE
Tijana ŠUKOVIĆ

MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA
18.12.2024.

01-053/24-2534/5

Broj:01-053/24-2534/1

Crna Gora
MINISTARSTVO FINANSIJA
Podgorica

Primjeno	22. 11. 2024			Datum:	19. novembar 2024. godine
Org. jed.	Ujedinjavni klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost	
01-	053/24-	76661			

MINISTARSTVO FINANSIJA

Predmet: Molba za dostavljanje mišljenja o potpisivanju Globalnog memoranduma o razumijevanju (MOU) o nultim emisijama srednjih i teških vozila

Poštovani,

Ministarstvo Infracstrukture i upravljanja vodama Holandije obratilo se Ministarstvu saobraćaja 5. septembra 2024. godine, u vezi sa pridruživanjem Crne Gore ostalim zemaljama članicama Globalnog memoranduma o razumijevanju (MOU) o nultim emisijama srednjih i teških vozila. S tim u vezi, kako bi se završio postupak potpisivanja predmetnog Memoranduma potrebno je mišljenje Ministarstva finansija.

Globalni memorandum o razumijevanju o nultim emisijama srednjih in teških vozila pokrenuo je prije tri godine holandski ministar životne sredine tokom konferencije COP26 u Glazgovu. Riječ je o inicijativi koju zajedno vode Vlada Holandije i nevladina organizacija CALSTART.

Potpisivanjem Globalnog memoranduma o razumijevanju zemlje prije svega signaliziraju proizvođačima vozila da će postojati potražnja za vozilima s nultim emisijama. Takođe, zemlje se pridružuju zajednici ambicioznih nacija širom svijeta, koje su predane pomaganju jedna drugoj na njihovom putu ka dekarbonizaciji saobraćaja.

Jedna od prednosti potpisivanja koju bi Crna Gora mogla imati potpisivanjem ovog Memoranduma, jeste pravo na Instrument Zero Emission Vehicle – Rapid Response Facility (ZEV-RRF) – čiji je cilj pružanje ciljane, kratkoročne tehničke pomoći tržištima u nastajanju i zemljama u razvoju koje dekarbonizuju svoje sektore drumskog saobraćaja i tranzicije ka ZEV-u. ZEV-RRF ima za cilj da izvrši kratkoročne (18 mjeseci ili manje), opipljive projekte razvoja i implementacije strategija, politika i propisa za unapređenje globalne tranzicije ZEV- a.

Važno je napomenuti i to da potpisivanje ovog Memoranduma ne generiše obaveze za zemlju potpisnika. Takođe, pomenuta inicijativa je u skladu sa politikom Evropske unije u sektoru transporta i Deklaracijom o Zelenoj Mobilnosti koju je Ministarstvo saobraćaja i pomorstva potpisalo na skorašenjem samitu u Sarajevu.

Shodno navedenom, molimo da saglasnost ili eventualne komentare na predmetni Memorandum dostavite na e-mail adresu tamara.milanovic@msp.gov.me . Rok za dostavljanje informacija je 25. novembar 2024. godine.

U prilogu dostavljamo, na uvid, Globalni memorandum o razumijevanju o nultim emisijama srednjih i teških vozila na engleskom jeziku, kao i verziju na crnogorskom jeziku.

S poštovanjem,

Marijana Stanić

Državna sekretarka

Prilog:

- Globalni memorandum o razumijevanju (MOU) o nultim emisijama srednjih i teških vozila

Obradila:

Tamara Milanović
Samostalna savjetnica III

Memorandum o razumijevanju o nultim emisijama srednjih i teških vozila

Potpisnici ovog zajedničkog Memoranduma o razumijevanju (MOU) u daljem tekstu „Učesnici“ u svojoj zajedničkoj ambiciji da ubrzaju upotrebu vozila srednje i velike težine sa nultom emisijom (ZE-MHDV)¹, prepoznajući da:

- Transport je veliki i brzo rastući izvor emisija staklene bašte (GHG) globalno i vozila srednje i velike težine (MHDV) su veliki izvor emisija gasova staklene bašte u sektoru transporta;
- Trenutna vozila srednje i velike težine (MHDV) su glavni izvor lokalnih zagađivača vazduha, uključujući azotne okside, čestice i toksične emisije u vazduhu i da ovi zagađivači negativno utiču na kvalitet vazduha u urbanim sredinama i na zdravlje ljudi, posebno pogađajući ugrožene zajednice koje se nalaze u blizini teretnih koridora, luka i distributivnih centara.
- Vozila srednje i velike težine sa nultom emisijom (ZE-MHDV) nude održiv put za dekarbonizaciju sektora drumskog saobraćaja s obzirom na to da je tehnologija značajno napredovala tokom poslednje decenije i može da ostvari svoj puni potencijal kroz usklađenu globalnu ambiciju, omogućavanje akcije implementacije i podsticanje tržišta;
- Vozila srednje i velike težine sa nultom emisijom (ZE-MHDV) su od suštinskog značaja za smanjenje emisija saobraćaja, ublažavanje klimatskih promjena, poboljšavanje kvaliteta vazduha, smanjenje upotrebe fosilnih goriva i troškova energije;
- Komercijalna primjena vozila srednje i velike težine sa nultom emisijom (ZE-MHDV) je još uvijek ograničena, a dalji napredak u tehnologiji i primjeni će imati koristi od globalne saradnje i koordinacije, što takođe može rezultirati ubrzanim ulaganjem privatnog sektora u sektor vozila srednje i velike težine sa nultom emisijom (ZE-MHDV);
- Ulaganja u vozila srednje i velike težine sa nultom emisijom (ZE-MHDV) mogu pomoći kod stimulanja ekonomskog rasta otvaranjem novih radnih mjesta u proizvodnji vozila sa nultom emisijom i opreme za punjenje/gorivo, lanca snadbijevanja, energije i uslužnim sektorima;
- Strateški je važno dekarbonizirati vozila srednje i velike težine (MHDV) i hitno započeti usvajanje vozila sa nultom emisijom (ZE-MHDV), s obzirom na dug vremenski period zamjene voznog parka;
- Rešenja za čistu mobilnost teže poboljšanju javnog zdravlja i radu na ispunjavanju naših zajedničkih zajedničkih klimatskih ciljeva kroz obezbjeđivanje čistih, pouzdanih, bezbjednih i pristupačnih rešenja za mobilnost za svakoga;
- Usvajanje vozila srednje i velike težine sa nultom emisijom (ZE-MHDV) može zahtijevati različite pristupe i omogućavanje uslova u različitim djelovima svijeta.

---

¹ Za potrebe ovog Memoranduma o razumijevanju (MOU) MHDV su vozila čija je bruto težina veća od 3.500 kilograma koja se koriste za prevoz tereta i putnika. ZE-MHDV su MHDV sa nultom emisijom izduvnih gasova

Postigli su sledeće:

1. OPŠTE AMBICIJE

Učesnici namjeravaju da zajedno rade na identifikaciji održivih puteva i akcijama podrške implementaciji za upotrebu vozila srednje i velike težine sa nultom emisijom (ZE-MHDV) i povezane infrastrukture koje omogućavaju vozilima sa nultom emisijom (ZE-MHDV) da dostignu 30% prodaje novih vozila srednje i velike težine (MHDV) do 2030. godine, kao i da omoguće potpuni prelazak novog voznog parka u vozila sa nultom emisijom (ZE-MHDV) do 2040. godine, kako bi se olakšalo postizanje neto nulte emisije ugljenika do 2050. godine. Učesnici su pozvani da javno podijele veće ambicije kada potpišu ovaj Memorandum o razumijevanju gde je to primjenljivo.

2. IMPLEMENTACIJA MEMORANDUMA O RAZUMIJEVANJU

- 2.1 Učesnici planiraju da se sastaju svake godine kako bi razgovarali o napretku i razmijenili iskustva kako bi se ubrzala primjena vozila sa nultom emisijom (ZE-MHDV).
- 2.2 Učesnici namjeravaju da podijele planove i trenutne i potencijalne akcije za podršku ambicija opisanih u Odjeljku 1 ovog Memoranduma o razumijevanju i da podatke o registraciji vozila srednje i velike težine (MHDV) dijele na godišnjem nivou, u okviru raspoloživih mogućnosti.
- 2.3 Učesnici planiraju da učestvuju u programu „Global Commercial Vehicle Drive to Zero“ u kampanji Inicijative za električna vozila Ministarstva čiste energije, koja služi kao forum za koordinaciju, saradnju i razmjenu informacija o vozilima sa nultom emisijom (ZE-MHDV). Svojim učešćem na forumu „Global Commercial Vehicle Drive to Zero“ učesnici namjeravaju da olakšaju razvoj planova i konsoliduju godišnje izvještaje Učesnika o registraciji vozila srednje i velike težine (MHDV) kako bi se razumjeo postignuti napredak i razmotrili načini za ubrzavanje napretka gdje je to potrebno.

3. DODATNE ODREDBE

- 3.1 Ovaj Memorandum o razumijevanju (MOU) stupa na snagu za svakog Učesnika njegovim potpisom.
- 3.2 Ovaj Memorandum o razumijevanju (MOU) nije međunarodni ugovor i ne stvara nikakva pravno obavezujuća prava ili obaveze između ili među Učesnicima. Pored toga, sprovođenje ambicija navedenih u ovom Memorandumu o razumijevanju (MOU) je u okviru diskrecije svakog Učesnika i nije uslovljeno uzajamnim aktivnostima drugih Učesnika.
- 3.3 Svaki Učesnik namjerava da sprovodi sve saradničke aktivnosti u skladu sa ovim Memorandumom o razumijevanju (MOU), u skladu sa važećim zakonima, propisima i politikama kojima podliježe.

- 3.4 Učesnici mogu prekinuti učešće u ovom Memorandumu o razumijevanju (MOU) u bilo kom trenutku dostavljanjem pisanog obavještenja ostalim Učesnicima, šest mjeseci unaprijed.
- 3.5 Ovaj Memorandum o razumijevanju (MOU) može biti izmijenjen zajedničkom pisanom odlukom svih Učesnika.
- 3.6 Dodatni učesnici mogu se pridružiti ovom Memorandumu o razumijevanju (MOU) nakon njegovog objavljivanja na COP26.

Zaključeno i otvoreno za potpisivanje od strane svih Učesnika 5. oktobra 2021. godine, na engleskom jeziku.

Memorandum of Understanding on Zero-Emission Medium- and Heavy-Duty Vehicles

The signatories to this Memorandum of Understanding (MOU), hereinafter referred to as the "Participants", in their collective ambition to accelerate zero-emission medium- and heavy-duty vehicles (ZE-MHDVs),¹ recognizing that:

- Transport is a large and fast growing source of greenhouse gas (GHG) emissions globally, and that MHDVs are a large source of transport sector GHG emissions;
- Current MHDVs are a major source of local air pollutants, including nitrogen oxides, particulate matter, and toxic air emissions, and that these pollutants negatively impact urban air quality and human health, disproportionately affecting disadvantaged communities located near freight corridors, ports and distribution centers;
- ZE-MHDVs offer a viable pathway to decarbonize the road transport sector as technology has advanced greatly over the last decade and can deliver its full potential through aligned global ambition, enabling implementation action, and market incentives;
- ZE-MHDVs are essential to reducing transport emissions, mitigating climate change, improving air quality, reducing the use of fossil fuels and energy costs;
- Commercial deployment of ZE-MHDVs remains limited, and further advancements in the state of technology and deployment stand to benefit from global collaboration and coordination, which can also result in accelerated private sector investment in the ZE-MHDV sector;
- Investments in ZE-MHDVs could help to stimulate economic growth by creating new jobs in the zero-emission vehicle and charging/fueling equipment manufacturing, supply chain, energy and service sectors;
- It is strategically important to decarbonize MHDVs and urgently begin the adoption of ZE-MHDVs given long fleet turn-over times;
- Clean mobility solutions aspire to improve public health and work toward meeting our shared climate goals by providing clean, reliable, safe, and affordable mobility solutions to everyone; and
- The adoption of ZE-MDVs might require different approaches and enabling conditions in different parts of the world.

Have reached the following understanding:

1. OVERALL AMBITION

The Participants intend to work together to identify viable pathways and supportive implementation action for deployment of ZE-MHDVs and related infrastructure that enable ZE-MHDVs to reach 30% of sales of new MHDVs by 2030, as well as enable a full transition to ZE-MHDVs in new fleets by 2040 to facilitate achievement of net-zero carbon emissions by 2050. The Participants are invited to publicly share a higher ambition when signing this MOU where applicable.

---

¹ For purposes of this MOU, MHDVs are vehicles with gross vehicle weight above 3,500 kilograms used for freight and passenger transport. ZE-MHDVs are MHDVs with zero tailpipe emissions.

2. MOU IMPLEMENTATION

- 2.1 The Participants plan to meet annually to discuss progress and share experiences to accelerate the deployment of ZE-MDHVs.
- 2.2 The Participants intend to share plans with current and potential actions to support the ambitions described in Section 1 of this MOU, and to share MHDV registration data annually, within available capabilities.
- 2.3 The Participants plan to participate in the Global Commercial Vehicle Drive to Zero program and campaign of the Clean Energy Ministerial's Electric Vehicle Initiative, which serves as a forum for coordination, collaboration and information sharing on ZE-MHDVs. Through their participation in the Global Commercial Vehicle Drive to Zero forum, the Participants intend to facilitate the development of plans and consolidate Participants' annually reported MHDV registration data to understand progress made and discuss ways to accelerate progress where needed.

3. ADDITIONAL PROVISIONS

- 3.1 This MOU becomes effective for each Participant upon its signature.
- 3.2 This MOU is not an international agreement and does not create any legally binding rights or obligations between or among the Participants. In addition, implementation of the ambitions stated in this MOU is within the discretion of each Participant and is not conditioned upon reciprocal actions by other Participants.
- 3.3 Each Participant intends to conduct any cooperative activities under this MOU in accordance with applicable laws, regulations and policies to which it is subject.
- 3.4 The Participants may discontinue participation in this MOU at any time by providing six months advance written notice to the other Participants.
- 3.5 This MOU may be modified by mutual written decision of all Participants.
- 3.6 Additional Participants may join this MOU after its announcement at COP26.

Finalized and open for signature by each Participant on the 5th of October of 2021, in the English language.

For [NAME OF PARTICIPANT]:

_____
Participant Representative's Name and Title
Date